

**Slavnostni nagovor ekonoma v Zavodu sv. Stanislava Toneta Homarja na akademiji
Zavod sv. Stanislava, 13. 11. 2014**

GRADITI

Pred 100 leti je na tem prostoru, kjer se nahajamo, bil zelenjavni vrt, desno sadovnjak in levo travnato športno igrišče. Za vašim hrbtom pa so bili hlevi za konje in svinje, ta zgradba stoji še danes. Pred 10 leti so tu na tem prostoru stale štiri zgradbe nekdanje Jugoslovanske ljudske armade, ki jih je v tistem času uporabljala slovenska vojska.

Ali bodo na tem prostoru čez 80, 100 let še stali ta dvorana, Osnovna šola Alojzija Šuštarja in Vrtec Dobrega pastirja?

V srednji šoli smo pri predmetu opisna geometrija prostor opredelili takole: »Prostor je neskončna, neomejena tvorba. Da lahko predmete definiramo v prostoru, prostor razdelimo s tremi ravninami: PI 1, PI 2 in PI 3.«

Kaj pomeni graditi?

Graditi pomeni predstaviti del materije iz enega dela prostora na drugi del, in sicer v skladu z neko zamisljivo ali podobo. Na primer: pomešamo ilovico, vodo in slamo, naredimo iz te mešanice stene, jih pokrijemo s trstičjem, in tako naredimo kolibo za bivanje. Izklešemo kamne iz kamnoloma in jih zložimo skupaj v obliki ljubljanskega gradu. Izkopljemo železovo rudo, iz nje izločimo železo, naredimo železne elemente in sestavimo Eifflov stolp sredi Pariza.

Poleg materialnega prostora, v katerem premikamo materijo, obstaja tudi človeški prostor, ki sicer ni razdeljen s tremi ravninami, da bi se lažje znašli v njem, a vendar se v njem gradi in zida. Zato tudi rečemo, da je ta človek zgrajena osebnost, določena skupnost je hierarhično zgrajena in sv. Peter pravi: »Saj ste vendar živi kamni, zato se vgrajujte v duhovno stavbo« in sv. Pavel ravno tako: »Sezidani ste na temelju apostolov in prerokov. Vogalni kamen pa je sam Kristus Jezus.« Sam Gospod pravi Petru: »Na tej skali bom sezidal svojo Cerkev.«

Tudi v tem prostoru se gradi v skladu z neko zamisljivo in podobo. Težava nastane pri izbiri zamisli, po kateri naj bi se neka oseba ali skupnost gradila. Težava nastane, ko se posameznik ali skupina ljudi odloči za neko zamisel in trdi, da je samo ta pravilna. Tako pride do razhajanj, ko ena skupina zagovarja le svoje prepričanje o tem, kaj je človek in nastanejo najrazličnejši izmi: liberalizem, islamizem, ateizem, marksizem, kristjanizem ... in še bi lahko naštevali. Zgradijo se babilonski stolpi, ki so vzrok nerazumevanja, sporov, tragedij in celo vojn. Kakor da bi kamenje v kamnolomu določilo obliko ljubljanskega gradu. Podobo, kaj smo, lahko le iščemo. Podobe si ne moremo izmisliti, ampak jo poskušamo le odkriti. Težko vidimo, da se samo najdevamo v prostoru in času. V nas samih ni temelja, na katerem bi gradili, smo le iskalci. Vladimir Solovjov govori o neprodinosti materije in časa. Človeški razum ne more zajeti materije in časa. »Duh je vselej zdajšnjost, duh je tako zunaj časa kot tudi zunaj prostora,« pravi Nikolaj Berdjajev. Gorazd Kocjančič to našo netemeljenost in postavljenost na pesek izrazi takole: »Istovetnost mojega jaza mi je podarjena iz milostnega trenutka v milostni trenutek.« Smo kot glasba, popolna sedanost. Sedanji trenutek ne ohranja v sebi prejšnjega, vsak časovni zidak nam je ločeno podarjen.

In kaj pravi Gospod, kdo smo?

Ko je Nikodem nekega večera obiskal Jezusa, mu je Jezus rekel: »Kdor je rojen iz Duha, je kakor veter, njegov glas slišiš, a ne veš od kod prihaja in kam gre.«

Če smo posamezniki tako krhko vpeti v prostor in čas, kako naj bi bile trdne naše zgradbe, ki jih gradimo?

In vendar jih gradimo!

V letošnjem letu v Zavodu sv. Stanislava nismo dokončali samo gradnje OŠ Alojzija Šuštarja in Vrtca Dobrega pastirja, ampak smo skozi nekaj let poskušali oblikovati tudi arhitekturne projekte naše skupnosti. Poskušali smo slediti škofu Jegliču, ki je na pročelje zavoda postavil napis »Kristusu, zveličarju sveta«. Lahko bi s sv. Pavlom nadaljevali, po katerem in za katerega je bilo vse ustvarjeno in v katerem ima vse svoj obstoj. Poskušali smo v veri razpeti med naš napuh in ponižnost oblikovati smernice za šotorjenje naše skupnosti v slovenskem prostoru in času.

Zapisali smo, da je naše poslanstvo: »Iz vere, upanja in ljubezni v dialogu s svetom ustvarjati pogoje za celovito osebno rast posameznika v skupnosti, da bi živel v polnosti in oblikoval boljši svet.«

Da se le ne bi na fasciklu, v katerem hranimo zapisana vzgojna načela in etični kodeks, nabralo preveč prahu. Da bi lahko rekli: v Zavodu vzgajajo dobre in poštene ljudi, v Zavodu poskušajo drug drugega razumeti, v Zavodu znajo drug drugemu odpuščati, v Zavodu se dan za dnem zatekajo h Gospodu in mu poskušajo slediti, v Zavodu se imajo radi med seboj.

V svetopisemskih časih je bil eden od načinov podpisovanja tudi ta, da so vtisnili v mehko glino svoj pečat, ki so ga nosili na vrvici okrog vratu ali kot prstan na roki.

V Visoki pesmi, tej čudoviti svetopisemski knjigi, kjer gre za eno samo čebljanje med ženinom in nevesto in kjer nevesta predstavlja izraelsko ljudstvo, ženin pa Boga, nevesta prosi ženina: podpiši se z menoj, uporabi me za svoj pečat, z menoj vtisni svoje bistvo v mehko glino. Zapoje mu »Deni me na svoje srce kakor pečat, kakor prstan na svojo roko.«

Kako naj bi zgradili skupnost Zavoda sv. Stanislava? Kdo naj bi zgradil skupnost Zavoda sv. Stanislava, da bi v slovenski prostor in čas vtisnila pravi pečat? Ali kot bi rekel Prešeren, pustila v njem vsaj »sled sence zarje onostranske gloriije.«

V začetku januarja, leta 1979, sem kot mlad fant sedel na klopi v mariborskem parku. Bil je lep, sončen dan, bilo je kar nekaj snega. Razmišljal sem o tem, kaj vse bom naredil v življenju, kako bom spremenil svet. V tistem trenutku sta prišla mimo oče in sin. Za sabo sta vlekla velike sanke, na katerih so lahko sedeli trije otroci in ki so imele za sedež platnene optri. Fantek je bil še zelo majhen, komaj je shodil in če bi ga oče spustil, bi verjetno padel v sneg. Sanke pa sta vlekla takole: oče je z desno roko držal fantka za njegovo levo roko, s svojo levo roko je držal en konec vrvic. Fantek se je oziral nazaj in gledal, kako se sanke premikajo. S svojo desno roko je držal drugi konec vrvic, a ta konec vrvic je v velikem loku visel od njegove roke do sank.

Duhovniki vsak dan molijo brevir. To ni ravno kratka molitev in molijo jo preko celega dne ob določenih urah. Posebnost te molitve pa je, da ne molijo v svojem imenu, ampak v imenu celotne Cerkve, to pomeni, da jo molijo v imenu nas vseh, v imenu vseh ljudi. In vsako jutro, ko pričnejo to molitev, prav na začetku, skupaj s psalmistom vzdiknejo:

»Gospod, odpri moje ustnice in moja usta bodo oznanjala tvojo hvalo.«

ZAVOD SV. STANISLAVA